

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 59 och 59 a § folkpensionslagen och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att folkpensionslagen, sjukförsäkringslagen samt lagen om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999 ändras. Vidare föreslås att det stiftas en lag om minskning av det garantibelopp som staten 1999 betalar till folkpensionsanstalten.

Bestämmelserna om folkpensionsanstaltens folkpensionsfond och sjukförsäkringsfond föreslås bli ändrade så, att endast minimibeloppet av finansieringstillgångarna definieras i stället för fondens minimibelopp. När minimibeloppet av fondens tillgångar uträknas beaktas finansieringstillgångarna, som jämförs med de sammanlagda årliga betalda utgifterna för folkpensionsförsäkringen och sjukförsäkringen. Det förutsätts att det i folkpensionsfonden finns finansieringstillgångar som motsvarar minst fyra procent av de sammanlagda årliga betalda utgifterna för folkpensionsförsäkringen, medan motsvarande tal för sjukförsäkringsfondens del är åtta procent. Genom statens garantibelopp tryggas uppnåendet av minimibeloppet av finansieringstillgångarna.

Statens garantibelopp till folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden föreslås 1999 bli minskat med sammanlagt 500 milj. mk från det belopp som bestämmelserna om fondernas minimibelopp förutsätter. Folkpensionsanstalten finansierar med egna medel den föreslagna minskningen av statens garantibelopp före utgången av 2001.

Staten avses alltså i sista hand svara för folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens likviditet. Dessutom finansierar staten

fr.o.m. 1999 kostnaderna för minimidagpenningarna i samband med föräldradagpenningarna.

Nivån för täckning av pensionsansvaret för folkpensionsanstaltens personal föreslås bli höjd från 19 procent till högst 41 procent före utgången av 2010. De investeringstillgångar och de som täckning användbara anläggningstillgångar som ingår i folkpensions- och sjukförsäkringsfonderna skulle kunna överföras till pensionsansvarsfonden att utgöra täckning för det pensionsansvar som gäller personalen.

En tidsbunden lag där det föreskrivs om den besparing på 500 milj. mk som gäller statens garantibelopp föreslås bli stiftad. Om de övriga ovan föreslagna ändringarna stadgas bestående. Fram till utgången av 2001 är det dessutom möjligt att vid behov överföra medel från folkpensionsfonden till sjukförsäkringsfonden och vice versa.

Dessutom föreslås den sjukförsäkringsavgift som 1999 uppbärs hos kyrkan som arbetsgivare bli sänkt från 6,85 procent till 1,60 procent och folkpensionsavgiften från 3,95 procent till 3,15 procent av de löner på vilka förskottsinnehållning verkställs.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 1999 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna om ändring av 59 och 59 a § folkpensionslagen samt 59 § sjukförsäkringslagen avses träda i kraft den 31 december 1998 och de andra föreslagna lagarna den 1 januari 1999.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden

Enligt 59 § 2 mom. folkpensionslagen (347/1956) skall folkpensionsfondens tillgångar vid kalenderårets utgång utgöra minst 1/10 av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Motsvarande bestämmelse om minimibeloppet av sjukförsäkringsfondens tillgångar ingår i 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen (346/1963).

Minimibeloppet av folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens tillgångar har sänkts årligen genom ettåriga lagar. Folkpensionsfondens minimibelopp har varit sex procent under åren 1986 - 1991 och fyra procent under åren 1992 - 1994. Från och med 1995 har också de intäkter av försäkringspremier och försäkringsavgifter som i december bokförs som inkomster beaktats när minimibeloppet av folkpensionsfondens tillgångar uträknats. I det sammanhanget ändrades minimibeloppet av folkpensionsfondens tillgångar till åtta procent. Också minimibeloppet av sjukförsäkringsfondens tillgångar har sänkts till åtta procent. Sänkningen företogs första gången 1992. När minimibeloppen uträknas beaktas som fondernas medel det egna kapital som ingår i fondernas balansräkning vid årets utgång.

Om folkpensionsfondens eller sjukförsäkringsfondens intäkter inte räcker till för uppnåendet av det föreskrivna minimibeloppet, betalas den bristande delen i form av ett s.k. garantibelopp av statens medel. Garantibeloppet räknas ut årligen i samband med bokslutet och det säkerställer folkpensionsanstaltens likviditet på årsnivå.

För uppnående av folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens minimibelopp har det fr.o.m. 1995 varit möjligt att överföra medel från den ena fonden till den andra. Medelsöverföringen har dock inte fått äventyra den överförande fondens soliditet eller likviditet. På denna grund har sammanlagt 2 358 milj. mk av sjukförsäkringsfondens tillgångar överförts till folkpensionsfonden under åren 1995 - 1997. Statens garantibelopp har minskat med ett belopp som motsvarar överföringen.

Utöver det som relateras ovan svarar staten i sista hand för folkpensions- och sjukförsäkringsfondens likviditet vid varje tidpunkt. I sjukförsäkringslagen föreskrivs om detta i 59 § 5 mom. Staten har tryggt folkpensionsfondens likviditet genom ettåriga lagar fr.o.m. 1986.

1.2. Värdering av fondernas medel

Enligt 56 § folkpensionslagen skall folkpensionsanstalten i sin bokföring i tillämpliga delar iakttä vad som i bokföringslagen stadgas om rörelseidkares bokföring. Enligt 59 § 6 mom. folkpensionslagen upptas pensionsanstaltens tillgångar till högst gängse värde i bokslutet. I 19 § folkpensionsförordningen (594/1956) och 42 § sjukförsäkringsförordningen (473/1963) föreskrivs att om värdet av en nytthet som hör till anläggningstillgångarna eller investeringstillgångarna skall anses ha förändrats varaktigt skall bokföringsvärdet minskas i motsvarande mån när värdet har minskat, och när värdet har ökat kan bokföringsvärdet ökas.

Enligt folkpensionsanstaltens bokslut för 1997 var bokföringsvärdet av folkpensionsfondens investeringstillgångar 760 milj. mk, medan motsvarande värde i fråga om sjukförsäkringsfonden var 79 milj. mk. Investeringsstillgångarna består huvudsakligen av aktier. I folkpensions- och sjukförsäkringsfonden hade aktierna värderats till ca 40 procent av sitt gängse värde.

I folkpensionsanstaltens balansräkning syns beloppet av de anläggningstillgångar som upptagits i folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden efter avskrivningar. Anläggningstillgångarna består i huvudsak av fastigheter i eget bruk där anstalten verkar och av kontorsaktier. Av finansiella skäl har pensionsanstaltens anläggningstillgångar i bokföringen avskrivits, oftast som en engångsavskrivning under anskaffningsåret, med stöd av 19 § folkpensionsförordningen och 42 § sjukförsäkringsförordningen. I fråga om hus har avskrivningarna skett under loppet av några år. Därför är värdet av pensionsanstaltens anläggningstillgångar litet i balansräkningen. I bokslutsnoterna redogörs för den historiska anskaffningsutgiften för anläggningstillgångarna.

Enligt den bokföringslag (1337/1997) som trädde i kraft vid utgången av 1997 skall bokslutet ge en riktig och tillräcklig bild av resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet och om dennes ekonomiska ställning. En riktig och tillräcklig bild måste kunna erhållas genom resultat- och balansräkningen, noterna skall endast utvidga den information som lämnas i bokslutet.

Enligt 5 kap. 17 § bokföringslagen får uppskrivningar företas endast i fråga om sådana anläggningstillgångar som inte kan avskrivas. Uppskrivningar kan därmed företas endast i fråga om jord- och vattenområden samt värdepapper som gäller anläggningstillgångar, såsom aktier i fastighetsbolag. Enligt en ändring (300/1998) som gäller en övergångsbestämmelse i bokföringslagen får bestämmelserna i den gamla bokföringslagen (655/1973) dock tillämpas ännu under den räkenskapsperiod som utgår den 31 december 1999. Vid uppskrivningen bör man som jämförelsevärde använda bokföringsvärdena i stället för den ursprungliga anskaffningsutgiften.

1.3. Täckning av pensionsansvaret för folkpensionsanstaltens personal

Enligt 58 a § folkpensionslagen har den som är anställd hos folkpensionsanstalten rätt till pension av pensionsanstaltens medel och till familjepensionsskydd med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder som stadgas för pensioner och familjepensioner för dem som är i statens tjänst. Närmare bestämmelser om pensionerna ingår i de pensionsstadgar som folkpensionsanstaltens förstärkta styrelse har fastställt.

Pensionsskyddet för folkpensionsanstaltens personal omfattar en del som motsvarar grundskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och en del som överstiger detta pensionsskydd. Med vissa undantag intjänas pensionen för folkpensionsanstaltens personal fr.o.m. 1995 i enlighet med bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare. Därför kommer den relativa andel som pensionsansvaret i fråga om de frivilliga tilläggpensionerna utgör av anstaltens sammanlagda pensionsansvar att minska. Folkpensionsanstalten svarar ensam för betalningen av pension till sin personal och för att pensionsansvaret täcks.

Enligt 59 a § folkpensionslagen utgör pensionsansvarsfondens tillgångar täckning för

det pensionsskydd för personalen som grundar sig på ett anställningsförhållande till pensionsanstalten. Av fondens medel betalas pensionerna och förmånerna enligt 58 a § folkpensionslagen.

Pensionsansvarsfondens tillgångar inflyter genom bidrag som inbetalas till pensionsansvarsfonden ur folkpensions- och sjukförsäkringsfonden, den andel av arbetstagarnas pensionsavgifter som fonderas med stöd av 58 b § folkpensionslagen och avkastningen av de medel som ingår i fonderna.

Enligt 59 a § 3 mom. folkpensionslagen skall 19 procent av pensionsansvaret täckas. Genom bidrag får denna nivå inte överskridas annat än tillfälligt. Den föreskrivna målsatta nivån om 19 procent bör uppnås före utgången av 2005. Lagens ikraftträdelsebestämmelse gör det dock möjligt att pensionsansvaret täcks snabbare, om det sker med folkpensionsanstaltens tillgångar och uppskrivningar av dem. Folkpensionsanstalten har använt sig av denna möjlighet, så den målsatta nivån om 19 procent av det dåvarande sammanlagda pensionsansvaret uppnåddes vid utgången av 1996. Den nämnda målsatta nivån uppnåddes också vid utgången av 1997. Det sammanlagda pensionsansvaret ökar dock alltjämt, så täckningen av den målsatta nivån om 19 procent måste kontrolleras årligen.

Beloppet av folkpensionsanstaltens pensionsansvar uträknas enligt 59 a § 2 mom. folkpensionslagen med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder som social- och hälsovårdsministeriet med stöd av 7 § lagen om pensionsstiftelser (469/1955) har fastställt för pensionsstiftelserna. Den nya lagen om pensionsstiftelser (1774/1995) trädde i kraft vid ingången av 1996. Därför bör uträkningen av pensionsansvaret företas med iakttagande i tillämpliga delar av grunderna i 6 kap. i den nya lagen om pensionsstiftelser. Enligt lagens 146 § skall en pensionsstiftelse som har registrerats innan lagen trätt i kraft täcka i sin helhet det pensionsansvar som de frivilliga tilläggpensionerna föranleder inom femton år efter lagens ikraftträdande.

1.4. Finansiering av sjukdagpenningarna och föräldradagpenningarna

Statens finansieringsandel av kostnaderna för sjukförsäkringsdagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna, är 13 procent,

enligt 59 § 2 mom. sjukförsäkringslagen. Aterstoden av kostnaderna finansieras i huvudsak genom sjukförsäkringspremier som uppbärs hos de försäkrade och sjukförsäkringsavgifter som uppbärs hos arbetsgivarna och vid behov genom garantibelopp som staten betalar. För att statens utgifter skall minska har nämnda 13 procents andel för staten fr.o.m. 1995 slopats i finansieringen av dagpenningarna enligt sjukförsäkringslagen genom ettåriga lagar.

1.5. Sjukförsäkringsavgift för kyrkan som arbetsgivare

Enligt 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) är arbetsgivaren skyldig att såsom arbetsgivares sjukförsäkringsavgift till folkpensionsanstalten betala 1,50 procent av beloppet av de förskotts-uppbörd underkastade löner han utbetalt. Sjukförsäkringsavgift har genom ettåriga lagar uppburits med avvikelse från vad som föreskrivs i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift. Fr.o.m. 1982 har denna avgift varit av olika storlek i fråga om arbetsgivare inom den offentliga sektorn och privata arbetsgivare.

När förmånerna i samband med utkomstskyddet för arbetslösa blev skattepliktiga 1985 ökade kyrkans skatteinkomster. För att balansera upp totalfinansieringen mellan kyrkan och staten har hos kyrkan som arbetsgivare uppburits förhöjd sjukförsäkringsavgift fr.o.m. 1985. Avgiften för kyrkan som arbetsgivare höjdes ytterligare 1994, när den då företagna reformen av familjestödet ökade kyrkans skatteinkomster. Sjukförsäkringsavgiften för kyrkan som arbetsgivare har sänkts med en procentenhet 1997, när upprätthållandet av domkapitlen överfördes från staten till den evangelisk-lutherska kyrkan. De kostnader som överföringen medförde för kyrkan kompenseras genom en sänkning av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter så, att sänkningen motsvarar de kostnader som upprätthållandet av domkapitlen åsamkat staten år 1996. Förfarandet gäller åren 1997—2000. För att praxis skall förbli enhetlig har motsvarande sänkning gjorts också i fråga om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar.

Under åren 1998 och 1999 uppbärs hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar i sjukförsäkringsavgift 6,85 procent av den lön på vilken förskottsinnehållning verkställs. För statens, de statliga inrättningarnas samt landskapet Ålands del är sjukförsäkringsavgiften 2,85 procent. Den sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos arbetsgivarna inom den privata sektorn, statliga affärsverk samt kommuner, samkommuner och kommunala affärsverk är 1,60 procent av löerna.

1.6. Folkpensionsavgift för kyrkan som arbetsgivare

I arbetsgivares folkpensionsavgift uppbärs enligt 3 § 2 mom. folkpensionslagen, beroende på affärsverksamhetens kapitalintensitet, antingen 4,25, 4,75 eller 5,25 procent av det lönebelopp på vilket förskottsinnehållning verkställs. Beloppet av folkpensionsavgift som tas ut har dock i flera år sänkts eller höjts genom ettåriga lagar från vad som bestäms i 3 § 2 mom. folkpensionslagen. Fr.o.m. 1982 har folkpensionsavgiften varit av olika storlek för de privata och för de offentliga arbetsgivarna.

Den folkpensionsavgift som uppbärs hos kyrkan som arbetsgivare höjdes 1985, när kyrkan fick större skatteinkomster i samband med att förmånerna inom utkomstskyddet för arbetslösa belades med skatt. Under åren 1987 - 1996 uppbärs hos kyrkan som arbetsgivare i folkpensionsavgift en lika stor procentsats som hos andra offentliga arbetsgivare. Folkpensionsavgiften för kommunerna som arbetsgivare sänktes 1997 till den genomsnittliga nivå som privata arbetsgivare betalar.

Den folkpensionsavgift för kyrkan som arbetsgivare som uppbärs för åren 1998 och 1999 har fastställts till 3,95 procent av de löner på vilka förskottsinnehållning verkställs. En lika stor avgift uppbärs hos staten och dess inrättningar samt hos landskapet Åland. Folkpensionsavgiften för privata arbetsgivare är 2,40, 4,00 eller 4,90 procent av det lönebelopp på vilket förskottsinnehållning verkställs. Arbetsgivares folkpensionsavgift som uppbärs hos kommuner, samkommuner och kommunala affärsverk är 3,15 procent av löerna.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden

Syftet med propositionen är att den förmögenhet som finns i folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden bättre än nu skall vara tillgänglig för tryggnad av fondernas likviditet. De investeringstillgångar som just nu finns i fonderna och de anläggningstillgångar som kan användas som täckning skulle kunna överföras till pensionsansvarsfonden till täckning av pensionsansvaret. Investeringsstillgångarna skulle vid behov också kunna realiseras. Huvudprincipen är att nya investeringstillgångar inte anskaffas till folkpensions- och sjukförsäkringsfonden.

För att de ovan nämnda målen skall kunna nås föreslås bestämmelserna om minimibeloppet av folkpensions- och sjukförsäkringsfondens tillgångar bli ändrade så, att fondernas anläggnings- och investeringstillgångar inte längre påverkar statens garantibelopp. När minimibeloppet av fondernas tillgångar uträknas definieras endast nettobeloppet av finansieringstillgångarna. Med nettobeloppet av finansieringstillgångarna avses beloppet av finansieringstillgångarna efter att det främmande kapitalet och reserverna har avdragits.

Dessutom ändras sättet att beräkna minimibeloppet av fondernas tillgångar så, att nettobeloppet av finansieringstillgångarna sätts i proportion till de sammanlagda årliga utbetalda utgifterna för folkpensionsförsäkringen och, på motsvarande sätt, sjukförsäkringen. Som inkomster beaktas alla intäkter, också de intäkter av försäkringspremier och försäkringsavgifter som bokförs som inkomst i december. De ovan nämnda ändringarna gör det möjligt att uppskriva fondernas tillgångar på ett sådant sätt att uppskrivningarna inte påverkar statens garantibelopp.

Som minimibelopp av folkpensionsfondens med det främmande kapitalet minskade finansieringstillgångar föreslås fyra procent av de sammanlagda årliga betalda utgifterna för folkpensionsförsäkringen. Minimibeloppet av sjukförsäkringsfondens med det främmande kapitalet och reserverna minskade finansieringstillgångar föreslås vara åtta procent. Minimibeloppen fastställs genom bestående lagar, och de gäller redan 1998.

Staten svarar alltså genom garantibelopp

för att minimibeloppet av fondernas finansieringstillgångar uppnås. Statens garantibelopp till folkpensions- och sjukförsäkringsfonden förändras inte på grund av de ovan föreslagna ändringarna från det belopp som reserverats i statsbudgeten för 1998 jämte tilläggsbudgeter eller i budgetpropositionen för 1999.

Genom likviditetsbeloppet svarar staten i sista hand alltså för folkpensions- och sjukförsäkringsfondens likviditet vid varje tidpunkt. Vidare är det meningen att folkpensionsförordningen och sjukförsäkringsförordningen skall ändras så, att statens garantibelopp och betalningar för tryggnad av likviditeten kan utanordnas smidigare än nu. Principen är att garantibeloppen betalas månatligen i jämna rater, men av särskilda skäl skulle man kunna avvika från detta. Dessa garantibelopp kompletteras vid behov av statens likviditetsbelopp.

Under övergångstiden 1998 - 2001 är det alltså möjligt att vid behov överföra medel från folkpensionsfonden till sjukförsäkringsfonden och vice versa. En överföring av medel förutsätter att överföringen är möjlig enligt bestämmelserna om minimibeloppet av den överförande fondens tillgångar och att den överförande fondens dagliga likviditet inte äventyras på grund av överföringen.

2.2. Täckning av pensionsansvaret för folkpensionsanstaltens personal

I samband med att 59 a § folkpensionslagen stiftades uppställdes som målsatt nivå för täckningen av pensionsansvaret 19 procent, vilket i stort sett motsvarade 1,5 gånger beloppet av folkpensionsanstaltens lönesumma för ett år. Det sammanlagda pensionsansvaret har inte delats upp på ett minimipensionsskydd och ett frivilligt tilläggs-pensionsskydd, men kalkylmässigt kan de åtskiljas från varandra. Den del av det sammanlagda pensionsansvaret som motsvarar det frivilliga tilläggs-pensionsskyddet täcks inte separat.

Folkpensionsanstaltens sammanlagda pensionsansvar beräknas vid utgången av 1998 vara 5 750 milj. mk. Den andel av detta som motsvarar det frivilliga tilläggs-pensionsskyddet utgör ca 1 517 milj. mk. Om 19 procent av det ansvar som motsvarar grundpensionsskyddet fortfarande täcks och det ansvar som motsvarar tilläggs-pensionsskyddet täcks

helt i enlighet med lagen om pensionsstiftelser kommer sammanlagt ca 2 321 milj. mk av det sammanlagda pensionsansvaret, dvs. ca 41 procent, att vara täckt.

Den målsatta nivån för täckning av det pensionsansvar som pensionerna till folkpensionsanstaltens personal föranleder föreslås bli ändrad så, att minst 19 procent och högst 41 procent av pensionsansvaret skall täckas. Ansvaret för tillägspensionerna bör täckas i sin helhet före utgången av 2010, liksom när det gäller pensionsstiftelserna. Detta blir verkligt när den föreslagna procentsatsen om 41 procent av det sammanlagda pensionsansvaret täcks.

Pensionsansvaret täcks i form av jämnstora bidrag ur folkpensions- och sjukförsäkringsfonden. Täckningen skulle kunna genomföras också snabbare genom att investerings- eller anläggningstillgångar ur folkpensions- och sjukförsäkringsfonden överförs till pensionsansvarsfonden samtidigt som förmögensvärdena uppskrivs. En på så sätt genomförd för snabbad tilläggstäckning skulle inte påverka statens garantibelopp.

Tilläggspensionernas andel av folkpensionsanstaltens sammanlagda pensionsansvar minskar i fortsättningen. Därför bör den föreslagna målsatta nivån om 41 procent av pensionsansvaret tidvis justeras, första gången t.ex. om fem år.

2.3. Finansieringen av sjukdagpenningarna och föräldradagpenningarna

Statens finansieringsandel om 13 procent av kostnaderna för sjukdagpenningarna, vilken i praktiken inte har tillämpats sedan 1995, föreslås bli slopad. I stället avses staten 1999 finansiera i sin helhet kostnaderna för minimidagpenningarna i samband med moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. Statens finansieringsandel av kostnaderna för dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen ökar jämfört med situationen under åren 1995—1998.

Ansvaret för finansiering av minimidagpenningskostnaderna i samband med föräldradagpenningarna överförs varaktigt på staten. Dessa kostnader som minimidagpenningarna, vilka hör till grundskyddet, medför finansieras inte längre genom försäkringspremier som uppbärs hos arbetsgivarna och försäkringsavgifter som uppbärs hos de försäk-

rade. Till denna del stöder förslaget det mål i statsminister Paavo Lipponens regeringsprogram enligt vilket minimiskyddet finansieras med allmänna skattemedel och de socialskyddsavgifter som inte hänför sig till utförandet av arbetet i företag slopas stegvis.

2.4. Minskning av statens garantibelopp 1999

Enligt budgetpropositionen för 1999 sänks statens andel av folkpensionsanstaltens finansiering med 500 milj. mk utan några ingrepp i de lagstadgade förmånerna. Om denna besparing på 500 milj. mk som gäller statens utgifter föreslås bli bestämt genom en tidsbunden lag. Enligt den föreslagna lagen är statens garantibelopp till folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden år 1999 sammanlagt 500 milj. mk mindre än bestämmelserna om fondernas minimibelopp annars skulle förutsätta.

Folkpensionsanstalten avses svara för finansieringen av den ovan nämnda summan på 500 milj. mk med egna medel före utgången av 2001. Om finansieringstillgångarna inte skulle vara tillräckliga sker finansieringen i sista hand genom realisering av investeringstillgångar. Finansieringen skulle också kunna ske så, att pensionsansvarsfonden med den avkastning som dess tillgångar ger köper investerings- eller anläggningstillgångar av folkpensions- och sjukförsäkringsfonden.

2.5. Folkpensionsavgift och sjukförsäkringsavgift för kyrkan som arbetsgivare

Den folkpensionsavgift och den sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos kyrkan som arbetsgivare föreslås bli sänkt. Riksdagen fäste uppmärksamhet vid nivån på den socialskyddsavgift kyrkan som arbetsgivare betalar när den godkände regeringens proposition med förslag till lag om skatteredovisning och ändring av 124 § inkomstskattelagen (RP 54/1998 rd). Riksdagen förutsatte att "regeringen snabbt utreder möjligheterna att sänka församlingarnas andel av samfundsskatteintäkterna antingen direkt till förmån för kommunerna eller genom höjning av statens andel som hjälp till kommuner i trångmål varvid det samtidigt också bör ut-

redas på vilken nivå församlingarnas socialförsäkringsavgifter skall ligga".

Enligt budgetpropositionen för 1999 sänks kyrkans samfundsskatteavkastning från 3 procent till 2 procent. Samtidigt sänks folkpensions- och sjukförsäkringsavgifterna för kyrkan som arbetsgivare att motsvara kommunernas avgiftsnivå. I enlighet med detta föreslås att den folkpensionsavgift som uppbärs hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfundigheter samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar sänks med 0,8 procentenheter, medan sjukförsäkringsavgiften sänks med 5,25 procentenheter. År 1999 är folkpensionsavgiften för kyrkan som arbetsgivare 3,15 procent och sjukförsäkringsavgiften 1,60 procent av de löner på vilka förskottsinnehållning verkställs.

3. Propositionens verkningar

De föreslagna ändringarna i sättet att räkna ut minimibeloppet av folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens tillgångar inverkar inte väsentligt på statens garantibelopp. Med stöd av den föreslagna tidsbundna lagen minskar statens garantibelopp endast under år 1999 med sammanlagt 500 milj. mk. Folkpensionsanstalten svarar för finansieringen av denna summa med egna medel före utgången av 2001, så den besparingsverkan som detta garantibelopp har blir varaktig. Omkring hälften av besparingen riktar sig till folkpensionsfonden, medan den andra hälften riktar sig till sjukförsäkringsfonden.

Avsikten är att höjningen av nivån för täckning av pensionsansvaret för folkpensionsanstaltens anställda i huvudsak skall ske genom att investerings- eller anläggningstillgångar överförs från folkpensions- och sjukförsäkringsfonden till pensionsansvarsfonden. Om den påskyndade tilläggstäckningen genomförs på detta sätt påverkas inte statens garantibelopp.

Statens i den bestående lagen fastställda andel om 13 procent av finansieringen av kostnaderna för dagpenningarna och föräldradagpenningarna enligt sjukförsäkringslagen utgör ca 720 milj. mk år 1999. Kostnaderna för minimidagpenningarna i samband med föräldradagpenningarna, vilka staten enligt förslaget finansierar i sin helhet,

utgör ca 260 milj. mk 1999. Statens utgifter minskar med anledning av förslaget med ca 460 milj. mk år 1999, när de jämförs med de utgifter som skulle följa av den bestående lagen. Jämfört med situationen år 1998 ökar statens utgifter med ca 260 milj. mk. Statens garantibelopp minskar dock med motsvarande summa.

Riksdagen har redan godkänt lagen om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999 (513/1998). De i lagen föreslagna ändringarna i folkpensionsavgiften och sjukförsäkringsavgiften för kyrkan som arbetsgivare minskar folkpensionsanstaltens försäkringsavgiftsinkomster för 1999 med sammanlagt ca 100 milj. mk. På årsnivå är inverkan ca 110 milj. mk. Statens utgifter ökar med motsvarande belopp.

På statens garantibelopp inverkar, utöver de ovan föreslagna ändringarna, också de andra propositioner som gäller folkpensionsanstaltens finansiering. Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag om temporär ändring av Folkpensionsanstaltens finansiering 1999 (RP 119/1998 rd), enligt vilken en del av intäkterna av mervärdesskatten, 2 400 milj. mk, redovisas till folkpensionsanstalten för att trygga anstaltens finansiering. Vidare har regeringen till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag om avgift som för 1999 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (RP 168/1998 rd), genom vilken den s.k. principen om full ersättning förverkligas i fråga om olycksfalls- och trafikförsäkring. Intäkterna av avgiften, 307 milj. mk, har beaktats som minskning av statens andel för sjukförsäkringsutgifterna.

Med beaktande av allt som anförts ovan bedöms att inget garantibelopp behöver betalas in till folkpensionsfonden 1999 och att statens garantibelopp som betalas in till sjukförsäkringsfonden kommer att vara ca 2 278 milj. mk.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet tillsammans med folkpensionsanstalten och finansministeriet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 1999 och avses bli behandlad i

samband med den. I fråga om folkpensionsanstaltens finansiering har propositionen samband med de propositioner som nämns i punkt 3.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1.1. Folkpensionslag

59 §. Bestämmelsen om folkpensionsanstaltens fonder i 1 mom. motsvarar 59 § 1 mom. i gällande lag.

Enligt 2 mom. skall minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar vara fyra procent av de sammanlagda årliga betalda utgifterna för folkpensionsförsäringen. Uträkningen sker på basis av en kassaflödesberäkning som är uppgjord enligt kontantprincipen. Med finansieringstillgångarna, när folkpensionsfondens främmande kapital avdras från det sammanlagda beloppet av finansieringstillgångarna. Med främmande kapital avses främmande kapital enligt bokföringslagen, t.ex. förskottsbetalningar, leverantörsskulder, förskottsinnehållningar och mervärdesskatt.

I 2 mom. bestäms dessutom om statens garantibelopp. Staten betalar vid behov in till folkpensionsfonden i garantibelopp det belopp som behövs för uppnående av minimibeloppet av fondens finansieringstillgångar. Bestämmelsen motsvarar i sak 59 § 2 mom. i gällande tidsbundna lag. Staten betalar månatligen förskott på garantibeloppet till folkpensionsanstalten. Närmare bestämmelser om förskottsbetalningen ges genom förordning. Bestämmelsen om betalning av förskott motsvarar 59 § 4 mom. i gällande lag. I lagen kommer enligt förslaget inte längre att ingå den bestämmelse som finns i 59 § 3 mom. i den bestående lagen och som föreskriver att när statens garantibelopp bestäms skall från folkpensionsfondens kapital avdras de intäkter av försäkringspremier och försäkringsavgifter som i december bokförs som inkomster. Bestämmelsen har inte tillämpats sedan 1995.

Bestämmelser om statens likviditetsbelopp avses ingå i 3 mom. I den bestående lagen

ingår ingen motsvarande bestämmelse, men fr.o.m. 1986 har det genom ettåriga lagar stadgats om statens ansvar för folkpensionsanstaltens likviditet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sak 59 § 2 mom. i gällande tidsbundna lag. Staten svarar alltid i sista hand för folkpensionsfondens likviditet.

Bestämmelsen i 4 mom. om sjukförsäkringsavgifter och om medel som med stöd av sjukförsäkringslagen inflyter till folkpensionsanstalten motsvarar 5 mom. i gällande lag.

I 5 mom. föreskrivs om upptagande av folkpensionsanstaltens tillgångar i bokslutet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 6 mom. i gällande lag.

59 a §. Paragrafens 2 mom. föreslås bli ändrat så, att när man räknar ut folkpensionsanstaltens pensionsansvar iaktas i tillämpliga delar de grunder som tillämpas på pensionsstiftelser med stöd av lagen om pensionsstiftelser, vilken trädde i kraft vid ingången av 1996. Vid uträkningen iaktas de anvisningar som vederbörande ministerium utfärdat med stöd av lagen om pensionsstiftelser.

I 3 mom. föreskrivs om täckningen i pensionsansvarsfonden av pensionsansvaret för pensioner till folkpensionsanstaltens personal. Det föreslås att minst 19 procent och högst 41 procent av pensionsansvaret skall täckas. Uppnåendet av den nämnda målsatta nivån om 41 procent innebär att pensionsansvaret för personalens grundpensionsskydd skall ha täckts upp till 19 procents nivå och att pensionsansvaret för det tilläggspensions-skydd som överstiger grundpensionsskyddet skall täckas till fullt belopp. I ikraftträdelsebestämmelsen i lagen föreskrivs om tidtabellen för täckningen.

Ikraftträdelsebestämmelsen. Enligt 2 mom. är det under åren 1998 - 2001 möjligt att vid behov överföra medel från sjukförsäkringsfonden till folkpensionsfonden. Överfö-

ringen är möjlig endast om den överförande sjukförsäkringsfondens finansieringstillgångar överstiger det föreskrivna minimibeloppet. Den andel som överstiger minimibeloppet skulle vid behov kunna överföras till folkpensionsfonden för att höja beloppet av dess finansieringstillgångar. Till denna del motsvarar bestämmelsen i sak 59 § 2 mom. i gällande tidsbundna lag. Den föreslagna bestämmelsen gäller dock inte användning av folkpensionsfondens tillgångar till betalning av sjukförsäkringsfondens dagliga utgifter. Likviditetsöverföringarna mellan folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden skulle kunna ske med stöd av 60 § 2 mom. folkpensionslagen och 60 § sjukförsäkringslagen, där det föreskrivs om lån av medel mellan fonderna.

I 3 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen bestäms om tidtabellen för täckning av pensionsansvaret för personalens pensioner. Den kalkylerade andel av det sammanlagda pensionsansvaret som motsvarar tilläggs pensionerna bör vara täckt i sin helhet före utgången av 2010 på motsvarande sätt som i pensionsstiftelserna. Den målsatta nivån om 41 procent av pensionsansvaret kan nås genom jämnstora bidrag som betalas årligen. Snabbare än så skulle pensionsansvaret kunna täckas genom att som bidrag överförs uppskrivna tillgångar, anläggnings- eller investeringstillgångar, ur folkpensions- eller sjukförsäkringsfonden till pensionsansvarsfonden.

1.2. Sjukförsäkringslagen

59 §. I 1 mom. bestäms om minimibeloppet av sjukförsäkringsfondens finansieringstillgångar och om statens garantibelopp. Minimibeloppet av fondens finansieringstillgångar föreslås utgöra åtta procent av de sammanlagda årliga betalda utgifterna för sjukförsäkringen, vilket motsvarar den nivå som fastställts genom tidsbundna lagar fr.o.m. 1992. Utgifterna för sjukförsäkringen definieras på motsvarande sätt som i det ovan föreslagna 59 § 2 mom. folkpensionslagen. Från finansieringstillgångarna avdras sjukförsäkringsfondens främmande kapital och reserver. Sådana poster av främmande kapital som skulle kunna avdras är t.ex. förskottsbetalningar, leverantörsskulder, förskotts innehållningar och mervärdesskatt, som reserver t.ex. de reserver som avses i 4 § lagen om rehabilitering som ordnas av

folkpensionsanstalten (610/1991). Bestämmelsen om statens garantibelopp motsvaras i övrigt i sak av 59 § 1 mom. i den gällande tidsbundna lagen, men de närmare bestämmelserna om betalningen av förskott på garantibeloppet flyttas från sjukförsäkringslagen till sjukförsäkringsförordningen.

Enligt 2 mom. finansierar staten i sin helhet kostnaderna för minimidagpenningarna i samband med de s.k. föräldradagpenningarna, dvs. moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. Till övriga delar avses staten inte längre delta direkt i finansieringen av kostnaderna för dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen. Genom förordning avses bli närmare bestämt om förskotten på de andelar staten skall betala.

I 3 mom. bestäms om tryggheten av sjukförsäkringsfondens likviditet genom statens medel. Bestämmelsen motsvarar i övrigt i sak 59 § 5 mom. i gällande tidsbundna lag, men i den föreslagna bestämmelsen ingår inte längre någon föreskrift om beaktande av statens likviditetsbelopp i fondens bokslut. Det nämnda beloppet blir beaktat i sjukförsäkringsfondens bokslut redan med stöd av bestämmelserna om folkpensionsanstaltens bokföring.

Enligt 4 mom. räknas 60 procent av folkpensionsanstaltens förvaltningskostnader som utgifter för sjukförsäkringen. Bestämmelsen motsvarar 59 § 3 mom. i gällande lag.

Ikraftträdelsebestämmelsen. I 2 mom. föreskrivs om överföring av folkpensionsfondens tillgångar till sjukförsäkringsfonden på motsvarande sätt som i 2 mom. i den föreslagna ikraftträdelsebestämmelse som gäller folkpensionslagen.

1.3. Lag om minskning av det garantibelopp som staten 1999 betalar till folkpensionsanstalten

1 §. Enligt 1 mom. skall statens garantibelopp till folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden år 1999 minskas med sammanlagt 500 milj. mk. Behovet av statens garantibelopp till folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden år 1999 avses bli uträknat i enlighet med de föreslagna bestämmelserna, men statens garantibelopp minskas med sammanlagt 500 milj. mk.

Enligt 2 mom. finansierar folkpensionsanstalten det nämnda beloppet före utgången av 2001.

1.4. Lag om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999

3 §. I 1 punkten ingår bestämmelser om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos privata arbetsgivare och kommunala arbetsgivare för 1999. Avgiften är 1,60 procent av den lön på vilken förskottsinnehållning verkställs. Bestämmelsen föreslås bli ändrad så, att en lika stor sjukförsäkringsavgift uppbärs också hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfund och ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar. Sjukförsäkringsavgiften för kyrkan som arbetsgivare sjunker från 6,85 procent till 1,60 procent av den lön på vilken förskottsinnehållning verkställs.

Paragrafens 3 punkt, där det bestäms om sjukförsäkringsavgift för kyrkan som arbetsgivare för 1999, upphävs.

4 §. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten ändras så, att hos kyrkan som arbetsgivare uppbärs lika stor folkpensionsavgift som hos de kommunala arbetsgivarna. Folkpensionsavgiften för kyrkan som arbetsgivare avses 1999 vara 3,15 procent av den lön på vilken förskottsinnehållning verkställs.

I 1 mom. 3 punkten slopas omnämmandet av kyrkan som arbetsgivare.

2. Närmare bestämmelser

Genom förordning bestäms närmare om betalningen av förskott på statens garantibelopp samt om betalningen av förskott på statsandelarna för finansiering av kostnaderna för minimidagpenning i samband med föräldradagpenningarna. Avsikten är att 20 § 2 mom. folkpensionsförordningen samt 40 § 2 och 3 mom. sjukförsäkringsförordningen skall ändras så, att de nämnda förskottsbetalningarna samt betalningarna för tryggnad av fondernas likviditet kan utanordnas smidigare än nu. Principen är alltså att förskotten betalas i jämna rater månatligen, men av särskilda skäl kan man avvika från detta. Vidare kompletteras förskottsbetalningarna vid behov genom statens likviditetsbelopp.

3. Ikraftträdande

Lagarna om ändring av 59 och 59 a § folkpensionslagen samt ändring av 59 § sjukförsäkringslagen föreslås träda i kraft den 31 december 1998. Sjukförsäkringslagens 59 § 2 mom., där det bestäms om statens andel av finansieringen av kostnaderna för minimidagpenning i samband med föräldradagpenningarna, föreslås dock träda i kraft först vid ingången av 1999.

Lagen om ändring av 3 och 4 § lagen om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999 samt lagen om minskning av det garantibelopp som staten 1999 betalar till folkpensionsanstalten föreslås träda i kraft vid ingången av 1999. Den sistnämnda lagen föreslås vara i kraft till utgången av 2001.

4. Lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att statens garantibelopp till folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden 1999 minskas med sammanlagt 500 milj. mk. Enligt den föreslagna tidsbundna lagen skall folkpensionsanstalten med sina egna medel svara för att det nämnda beloppet finansieras före utgången av 2001.

Det skydd för de grundläggande rättigheterna som fastställs i regeringsformen gäller, enligt den allmänna motiveringen i regeringens proposition med förslag till ändring av grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd), inte staten, kommunerna eller offentlig-rättsliga samfund och inrättningar. Bestämmelsen i 12 § regeringsformen om skydd för egendom gäller därmed inte folkpensionsanstalten.

Om folkpensionssanstalten har stadgats i vanlig lagstiftningsordning. Bestämmelser om de av riksdagen valda fullmäktige som svarar för inseendet över folkpensionsanstalten ingår i riksdagsordningen.

Vad folkpensionssanstaltens likviditet under den föreslagna tidsbundna lagens giltighetstid beträffar har den tryggats i propositionen genom statens likviditetsbelopp, som nämns i 59 § 3 mom. folkpensionslagen och 59 § 3

mom. sjukförsäkringslagen. Med stöd av vad som anförts ovan kan propositionen behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen föreskriver.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 59 och 59 a § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/1956) 59 § samt 59 a § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 59 § i lagar 307/1982 och 1595/1991 samt 59 a § 2 och 3 mom. i nämnda lag 1595/1991, som följer:

59 §

Pensionsanstaltens fonder är folkpensionsfonden, sjukförsäkringsfonden och pensionsansvarsfonden. Om sjukförsäkringsfonden bestäms i sjukförsäkringslagen.

Utgifterna för folkpensionsförsäkringen betalas ur folkpensionsfonden. Folkpensionsfondens med det främmande kapitalet minskade finansieringstillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst fyra procent av de sammanlagda årliga betalda utgifterna för folkpensionsförsäkringen (*finansieringstillgångarnas minimibelopp*). Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas betalningar enligt 62 §, inte räcker till för uppnående av finansieringstillgångarnas minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen betala förskott på garantibeloppet på det sätt som närmare bestäms genom förordning.

Utöver vad som i 2 mom. bestäms om statens andel av utgifterna för folkpensionsförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad (*likviditetsbelopp*).

Angående förvaltningen av medel som med stöd av sjukförsäkringslagen och i arbetsgivares sjukförsäkringsavgifter inflyter till folkpensionsanstalten bestäms i sjukförsäkringslagen.

Pensionsanstaltens tillgångar skall i bokslutet tas upp till högst gängse värde.

59 a §

Vid uträkningen av pensionsansvaret iaktas i tillämpliga delar de grunder som anges i 6 kap. lagen om pensionsstiftelser (1774/1995).

För täckning av pensionsansvaret och betalning av pensioner skall bidrag betalas ur folkpensions- och sjukförsäkringsfonden. För täckning av pensionsansvaret skall bidrag årligen betalas så att minst 19 procent av pensionsansvaret blir täckt. Av pensionsansvaret kan högst 41 procent täckas. Genom bidrag får denna nivå inte överskridas annat än tillfälligt.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1998.

För uppnående av minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar överförs under åren 1998 - 2001 vid behov ur sjukförsäkringsfonden medel till folkpensionsfonden av de finansieringstillgångar som överstiger det minimibelopp av finansieringstillgångarna som föreskrivs i 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen.

Den nivå om 41 procent för pensionsansvarsfonden som föreskrivs i 59 a § 3 mom. i denna lag skall uppnås före utgången av år 2010. Till pensionsansvarsfonden kan betalas bidrag till ett större belopp än ett jämnt uppnående av täckningsnivån förutsätter, om

det sker genom överföringar av pensionsanstaltens investerings- och anläggningstill-

gångar och genom värdeuppskrivningar som gäller dem.

2.

Lag

om ändring av 59 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 59 §, sådan den lyder i lagar 646/1966, 591/1967, 471/1981 och 1255/1989, som följer:

59 §

Utgifterna för sjukförsäkringen betalas ur sjukförsäkringsfonden. Sjukförsäkringsfondens med det främmande kapitalet och reserverna minskade finansieringstillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga betalda utgifterna för sjukförsäkringen (*finansieringstillgångarnas minimibelopp*). Om intäkterna av sjukförsäkringsfonden inte räcker till för uppnående av finansieringstillgångarnas minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen betala förskott på garantibeloppet på det sätt som närmare bestäms genom förordning.

Minimidagpenningkostnaderna i samband med moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt för specialvårdspenningarna finansieras av statens medel. Staten skall månatligen betala förskott på statens andel på det sätt som närmare bestäms genom förordning.

Utöver vad som i 1 och 2 mom. bestäms om statens andel av utgifterna för sjukförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att sjukförsäkringsfondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad (*likviditetsbelopp*).

Till utgifterna för sjukförsäkringen hänförs, utöver utgifterna enligt denna lag, 60 procent av folkpensionsanstaltens förvaltningskostnader.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1998. Lagens 59 § 2 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 1999.

För uppnående av minimibeloppet av sjukförsäkringsfondens finansieringstillgångar överförs under åren 1998 - 2001 vid behov ur folkpensionsfonden medel till sjukförsäkringsfonden av de finansieringstillgångar som överstiger det minimibelopp av finansieringstillgångarna som föreskrivs i 59 § 2 mom. folkpensionslagen.

3.

Lag

om minskning av det garantibelopp som staten 1999 betalar till folkpensionsanstalten

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Utan hinder av vad som bestäms i 59 § 2 mom. folkpensionslagen och 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen betalar staten 1999 in i garantibelopp som avses i de nämnda lagrummen sammanlagt 500 miljoner mark mindre till folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden än vad som behövs för uppnående av det föreskrivna minimibeloppet av folkpensionsfondens med det främmande kapitalet minskade finansieringstillgångar

samt av sjukförsäkringsfondens med det främmande kapitalet och reserverna minskade finansieringstillgångar.

Folkpensionsanstalten svarar med sina egna medel för finansieringen av det i 1 mom. nämnda beloppet på 500 miljoner mark före utgången av 2001.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999 och gäller till den 31 december 2001.

4.

Lag

om ändring av 3 och 4 § lagen om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 10 juli 1998 om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999 (513/1998) 3 § samt 4 § 1 mom. 2 och 3 punkten som följer:

3 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Utan hinder av vad som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) föreskrivs om beloppet av och grunden för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs arbetsgivares sjukförsäkringsavgift på det sammanräknade beloppet av sådan under 1999 utbetald lön till en arbetstagare på vilken förskottsinnehållning skall verkställas och den del av i 77 § inkomstskattelagen avsedd arbetsinkomst utomlands som betalas

i pengar. Till den del av arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar räknas dock inte av arbetsgivaren betalda ersättningar för kostnader som föranleds av arbetet till den del ersättningarna är skattefria enligt inkomstskattelagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Avgiften är följande:

1) hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/1987), hos kommunerna och samkommunerna samt de kommunala affärsverken, hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och

kyrkliga samfälligheter samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 1,60 procent, och

2) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland 2,85 procent.

4 §

Arbetsgivares folkpensionsavgift

Utan hinder av vad som i folkpensionslagen (347/1956) föreskrivs om beloppet av och grunden för arbetsgivares folkpensionsavgift uppbärs arbetsgivares folkpensionsavgift på det sammanräknade beloppet av sådan under 1999 utbetald lön till en arbetstagare på vilken förskottsinnehållning skall verkställas och den del av i 77 § inkomstskattelagen avsedd arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar. Till den del av arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar räknas dock inte av arbetsgivaren betalda

ersättningar för kostnader som föranleds av arbetet till den del ersättningarna är skattefria enligt inkomstskattelagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Avgiften är följande:

2) hos kommuner och samkommuner samt kommunala affärsverk, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 3,15 procent, och

3) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland 3,95 procent.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 oktober 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

1.

Lag

om ändring av 59 och 59 a § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/1956) 59 § samt 59 a § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 59 § i lagar 307/1982 och 1595/1991 samt 59 a § 2 och 3 mom. i nämnda lag 1595/1991, som följer:

Gällande lydelse (59 § 2 mom. sådant det temporärt är i kraft 1998)

59 §

Pensionsanstaltens fonder utgörs av folkpensionsfonden, sjukförsäkringsfonden och pensionsansvarsfonden. Om sjukförsäkringsfonden stadgas i sjukförsäkringslagen

Utgifterna för folkpensionsförsäkringen betalas ur folkpensionsfonden. *Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för sjukförsäkringen.* Folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen (*minimibelopp*). För uppnående av *minimibeloppet* överförs vid behov från sjukförsäkringsfonden av den del som överstiger *minimibelopp* enligt 59 § sjukförsäkringslagen tillgångar till folkpensionsfonden. Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas överföringar från sjukförsäkringsfonden samt betalningar enligt 62 § i denna lag, inte räcker till för uppnående av fondens *minimibelopp*, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Dessutom skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens gemensamma likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad.

När statens andel bestäms skall från folkpensionsfondens kapital avdras de intäkter av försäkringspremier och försäkringsavgifter som i december bokförs som inkomster.

Staten skall månatligen betala förskott på

Föreslagen lydelse

59 §

Pensionsanstaltens fonder är folkpensionsfonden, sjukförsäkringsfonden och pensionsansvarsfonden. Om sjukförsäkringsfonden bestäms i sjukförsäkringslagen.

Utgifterna för folkpensionsförsäkringen betalas ur folkpensionsfonden. *Folkpensionsfondens med det främmande kapitalet minskade finansieringstillgångar* skall vid kalenderårets utgång utgöra minst fyra procent av de sammanlagda årliga *betalda utgifterna* för folkpensionsförsäkringen (*finansieringstillgångarnas minimibelopp*). Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas betalningar enligt 62 §, inte räcker till för uppnående av *finansieringstillgångarnas minimibelopp*, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen betala förskott på *garantibeloppet* på det sätt som närmare bestäms genom förordning.

Utöver vad som i 2 mom. bestäms om statens andel av utgifterna för folkpensionsförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad (likviditetsbelopp).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

det sätt som närmare stadgas genom förordning.

Angående förvaltningen av medel som med stöd av sjukförsäkringslagen och i arbetsgivares sjukförsäkringsavgifter inflyter till folkpensionsanstalten stadgas i sjukförsäkringslagen.

Pensionsanstaltens tillgångar skall i bokslutet upptagas till högst gängse värde.

Angående förvaltningen av medel som med stöd av sjukförsäkringslagen och i arbetsgivares sjukförsäkringsavgifter inflyter till folkpensionsanstalten bestäms i sjukförsäkringslagen.

Pensionsanstaltens tillgångar skall i bokslutet *tas upp* till högst gängse värde.

59 a §

Pensionsansvaret uträknas med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder som social- och hälsovårdsministeriet med stöd av 7 § lagen om pensionsstiftelser har fastställt för pensionsstiftelserna.

För täckning av pensionsansvaret och betalning av pensioner skall bidrag betalas ur folkpensions- och sjukförsäkringsfonden. För täckning av pensionsansvaret skall bidrag årligen betalas så att 19 procent av pensionsansvaret blir täckt. Genom bidrag får denna nivå inte överskridas annat än tillfälligt.

*Vid uträkningen av pensionsansvaret iakt-
tas i tillämpliga delar de grunder som anges
i 6 kap. lagen om pensionsstiftelser
(1774/1995).*

För täckning av pensionsansvaret och betalning av pensioner skall bidrag betalas ur folkpensions- och sjukförsäkringsfonden. För täckning av pensionsansvaret skall bidrag årligen betalas så att *minst* 19 procent av pensionsansvaret blir täckt. *Av pensionsansvaret kan högst 41 procent täckas.* Genom bidrag får denna nivå inte överskridas annat än tillfälligt.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1998.

För uppnående av minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar överförs under åren 1998 - 2001 vid behov ur sjukförsäkringsfonden medel till folkpensionsfonden av de finansieringstillgångar som överstiger det minimibelopp av finansieringstillgångarna som föreskrivs i 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen.

Den nivå om 41 procent för pensionsansvarsfonden som föreskrivs i 59 a § 3 mom. i denna lag skall uppnås före utgången av år 2010. Till pensionsansvarsfonden kan betalas bidrag till ett större belopp än ett jämnt uppnående av täckningsnivån förutsätter, om det sker genom överföringar av pensionsanstaltens investerings- och anläggningstillgångar och genom värdeuppskrivningar som gäller dem.

2.

Lag

om ändring av 59 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 59 §,
sådan den lyder i lagar 646/1966, 591/1967, 471/1981 och 1255/1989, som följer:

*Gällande lydelse (59 § 1 mom. sådant det
temporärt är i kraft 1998)*

Föreslagen lydelse

59 §

Utgifterna för sjukförsäkringen betalas ur sjukförsäkringsfonden. *Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för folkpensionsförsäkringen.* Sjukförsäkringsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för sjukförsäkringen (*minimibelopp*). *För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från folkpensionsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § folkpensionslagen tillgångar till sjukförsäkringsfonden.* Om intäkterna av sjukförsäkringsfonden, i vilka även inräknas överföringar från folkpensionsfonden, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen i förskott betala in ett belopp som motsvarar 1/12 av det belopp som staten beräknas ha att betala under året i fråga. Om betalningen av statens andel föreskrivs närmare genom förordning.

Staten betalar 13 procent av dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. Staten skall betala beloppet månatligen i förskott i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning.

Till kostnaderna för sjukförsäkringen hänförs, utöver utgifterna enligt denna lag, 60 procent av folkpensionsanstaltens förvaltningskostnaderna

Utan hinder av vad ovan är stadgat om statens andel av kostnaderna för sjukförsäkringen, skall staten till sjukförsäkringsfonden utöver statens andel erlægga ett sådant belopp, att fondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggt. *Detta belopp skall beaktas i sjukförsäkringsfondens bokslut.*

59 §

Utgifterna för sjukförsäkringen betalas ur sjukförsäkringsfonden. *Sjukförsäkringsfondens med det främmande kapitalet och reserverna minskade finansieringstillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga betalda utgifterna för sjukförsäkringen (finansieringstillgångarnas minimibelopp).* Om intäkterna av sjukförsäkringsfonden inte räcker till för uppnående av finansieringstillgångarnas minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen betala förskott på *garantibeloppet på det sätt som närmare bestäms genom förordning.*

Minimidagpenningkostnaderna i samband med moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt för specialvårdspenningarna finansieras av statens medel. Staten skall månatligen betala förskott på statens andel på det sätt som närmare bestäms genom förordning.

Utöver vad som i 1 och 2 mom. bestäms om statens andel av utgifterna för sjukförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att sjukförsäkringsfondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggt (*likviditetsbelopp*).

Till utgifterna för sjukförsäkringen hänförs, utöver utgifterna enligt denna lag, 60 procent av folkpensionsanstaltens förvaltningskostnader.

Denna lag träder i kraft den 31 december

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1998. Lagens 59 § 2 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 1999.

För uppnående av minimibeloppet av sjukförsäkringsfondens finansieringstillgångar överförs under åren 1998 - 2001 vid behov ur folkpensionsfonden medel till sjukförsäkringsfonden av de finansieringstillgångar som överstiger det minimibelopp av finansieringstillgångarna som föreskrivs i 59 § 2 mom. folkpensionslagen.

4.

Lag

om ändring av 3 och 4 § lagen om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 10 juli 1998 om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1999 (513/1998) 3 § samt 4 § 1 mom. 2 och 3 punkten som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

*Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift**Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift*

Utan hinder av vad lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) föreskriver om beloppet av och grunden för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs arbetsgivares sjukförsäkringsavgift på det sammanräknade beloppet av till en arbetstagare under 1999 utbetald sådan lön på vilken förskottsinnehållning skall verkställas och den del av i 77 § inkomstskattelagen avsedd arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar. Till den del av arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar räknas dock inte av arbetsgivaren betalda ersättningar för kostnader som föranleds av arbetet till den del ersättningarna är skattefria enligt inkomstskattelagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Avgiften är följande:

Utan hinder av vad som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) föreskrivs om beloppet av och grunden för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs arbetsgivares sjukförsäkringsavgift på det sammanräknade beloppet av sådan under 1999 utbetald lön till en arbetstagare på vilken förskottsinnehållning skall verkställas och den del av i 77 § inkomstskattelagen avsedd arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar. Till den del av arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar räknas dock inte av arbetsgivaren betalda ersättningar för kostnader som föranleds av arbetet till den del ersättningarna är skattefria enligt inkomstskattelagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Avgiften är följande:

1) hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen

1) hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen

Gällande lydelse

om statens affärsverk (627/1987), hos kommunerna och samkommunerna samt de kommunala affärsverken 1,60 procent,

2) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland 2,85 procent, och

3) hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 6,85 procent.

4 §

Arbetsgivares folkpensionsavgift

Utan hinder av vad folkpensionslagen (347/1956) föreskriver om beloppet av och grunden för arbetsgivares folkpensionsavgift uppbärs arbetsgivares folkpensionsavgift på det sammanräkande beloppet av till en arbetstagare under 1999 utbetald sådan lön på vilken förskottsinnehållning skall verkställas och den del av i 77 § inkomstskattelagen avsedd arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar. Till den del av arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar räknas dock inte av arbetsgivaren betalda ersättningar för kostnader som föranleds av arbetet till den del ersättningarna är skattefria enligt inkomstskattelagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Avgiften är följande:

2) hos kommuner och samkommuner samt kommunala affärsverk 3,15 procent, och

3) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 3,95 procent.

Föreslagen lydelse

om statens affärsverk (627/1987), hos kommunerna och samkommunerna samt de kommunala affärsverken, *hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar* 1,60 procent, och

2) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland 2,85 procent.

4 §

Arbetsgivares folkpensionsavgift

Utan hinder av vad *som* i folkpensionslagen (347/1956) föreskrivs om beloppet av och grunden för arbetsgivares folkpensionsavgift uppbärs arbetsgivares folkpensionsavgift på det sammanräknade beloppet av sådan under 1999 utbetald lön till en arbetstagare på vilken förskottsinnehållning skall verkställas och den del av i 77 § inkomstskattelagen avsedd arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar. Till den del av arbetsinkomst utomlands som betalas i pengar räknas dock inte av arbetsgivaren betalda ersättningar för kostnader som föranleds av arbetet till den del ersättningarna är skattefria enligt inkomstskattelagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Avgiften är följande:

2) hos kommuner och samkommuner samt kommunala affärsverk, *den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar* 3,15 procent, och

3) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland 3,95 procent.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
